

Jojk, vaxrullar och rulltårta.

Västerbottens museum, Vilhelmina museum och DAUM, bjöd på en alldeles ovanlig kväll på Fjäll/Skrivargården i Marsliden torsdag den 29 april.

En originell folkbildare Thirén, en tratt och vaxrullar gjorde det möjligt att få lyssna till 100årig jojk från Vilhelmina fjällvärld.

Staffan Lundmark, tog oss med på en resa genom jojkens historia.

Av alla uttrycksformer är jojken den vackraste i världen! Suggestiv, med en inlevelse som gör att man dras in i skeenden, utan att förstå orden. Känslan ,får sitt övertag.

Vi leddes in på spår från gamla inspelningar ur SR:s arkiv, ristade i vax. Konfronterades med uråldriga känslottringar .Det både roade och förskräckte. Övergick sedan i stor respekt över, att få ta del av andra människors inre urkraft.

Berättarkonst i form av drama , poesi, haiku och rapp."Hiphop" känns i jämförelse- blek-.

Tekniken och rytmen har mycket gemensamt med japansk berättarform. Hur är det möjligt?

Och hur tecknas noterna ned? De gamla jojkerne omfattar flera skalor. Inte bara den traditionella , stigande och fallande, utan också från centrum åt alla håll. Kan känslottringar fästas på noter?

Forskare anser de gamla jojkerne vara fullt jämförbara med Wagner! Drama i 7akter.Spännande!

Dagens jojker har en annan klang. Mer samhällstillvänd och tillvänd Scenisk och melodiös, med känslig text som berör.

Urkraften överflyttas till bakgrundsljud från spåtrumma. Synkroniserat med taktslag. Mera vänd västerut .

Staffan Lundmark ,DAUM (Dialekt-folkminnes –och ortnamnsarkivet i Umeå) återkommer!

Berättar då fortsättningen på Jojkens historia.Den från 70talet och framåt.

Tack till alla som kom den här gången!

www.gunillaimarsliden.se